

X. Evropský kongres pracovního práva a sociálního zabezpečení

Jana Komendová*

Ve dnech 21. až 23. září 2011 se ve španělské Seville uskutečnil v pořadí X. Evropský kongres pracovního práva a sociálního zabezpečení. Na tomto kongresu se již tradičně setkávají přední odborníci na pracovní právo a sociální zabezpečení z celé Evropy. Letošního jednání se zúčastnila rovněž celá řada odborníků z Latinské Ameriky, své zastoupení zde měly také USA, Jihoafrická republika a Čína. Místem konání kongresu byla jeho organizátory zvolena právnická fakulta a fakulta pracovních věd Univerzity v Seville. Předmět jednání kongresu byl rozdělen do tří hlavních tématických okruhů, a to pracovní právo a kolektivní pracovní právní vztahy ve světle hospodářských a sociálních změn, práva kolektivního vyjednávání v globalizované ekonomice a sociální ochrana nezaměstnaných.

Jednání kongresu bylo zahájeno ve středu 21. září oficiálním přivítáním jeho účastníků předsedou Mezinárodní společnosti pro pracovní právo a sociální zabezpečení profesorem M. Seweryńskim a místopředsedou Španělské asociace pro pracovní právo a sociální zabezpečení Prof. Jesus Cruz Villalonem, Po slavnostním přivítání následovalo přednesení stěžejního příspěvku

sekce **Pracovní právo a kolektivní pracovní právní vztahy ve světle hospodářských a sociálních změn**, kterého se ujal uznávaný odborník na pracovní právo a stálý člen španělské Rady státu profesor Dr. H. C. Miguel Rodriguez-Pinero y Bravo-Ferrer. Ve svém obsáhlém příspěvku poukázal na měnící se povahu pracovních vztahů a podmínek výkonu práce, které reagují na hospodářské změny způsobené nedávnou ekonomickou a finanční krizí, a na globální povahu pracovního práva, neboť do pracovních vztahů stále častěji vstupuje mezinárodní prvek ať už v podobě jejich subjektů, tedy zaměstnance a zaměstnavatele, nebo v podobě místa výkonu práce. Tyto a další jevy tak představují výzvu, již musí pracovní právo v současné době čelit nejenom jako právní odvětví, ale také jako nástroj politiky zaměstnanosti.

Po přednesení hlavního příspěvku, následovala prezentace vybraných příspěvků navazujících na předmět jednání uvedené sekce. Mezi nimi lze zmínit například příspěvek na téma **Modely evropského pracovního práva v krizi**, který přednesla profesorka pracovního práva Univerzity ve Florencii Silvana Sciarra a který se zaměřil na měnící se povahu pracovního práva a na aktuální otázky právních vztahů souvisejících s výkonem práce. Profesorka Sciarra mimo jiné zmínila, že solidarita, která bývala ve vnitrostátním systému pracovního práva klíčovým regulačním nástrojem, se kdykoli hos-

* JUDr. Jana Komendová, Ph.D., Odborná asistentka Katedry pracovního práva a sociálního zabezpečení Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

podářský nátlak nutí zákonodárce k tomu, aby diferencovali opatření místo aby přijali jednotný standard, tříští do mnoha pojetí solidarity. Z dalších příspěvků přednesených v sekci pracovní právo a kolektivní pracovní právní vztahy ve světle hospodářských a sociálních změn lze připomenout příspěvek na téma **Sladování rodinného a pracovního života – úloha pracovního práva v měnících se ekonomických a sociálních podmínkách**, který přednesla profesorka Barbara Kresal z university v Lublani. Ta mimo jiné zdůraznila, že potřeba sladování pracovních a rodinných povinností je v pracovním právu věnována stále větší pozornost a poukázala na měnící se model rodiny, na stárnutí populace a na ně navazující delší setrvávání starších zaměstnanců v zaměstnání a pozdější založení rodiny. Tyto nové trendy by měly najít odezvu v právní úpravě, tak aby odpovídala účel, za kterým byla přijata.

Jednání kongresu pokračovalo ve čtvrtek 22. září v dopoledních hodinách sekcí **Práva kolektivního vyjednávání v globalizované ekonomice**, která byla zahájena stejnojmenným příspěvkem předneseným profesorkou Faustou Guarriello z university v Pescaře. Předmětem tohoto příspěvku byla měnící se povaha kolektivního pracovního práva, zejména vzrůstající úloha sociálních partnerů při tvorbě pravidel regulujících podmínky výkonu práce. V návaznosti na tento příspěvek byly předneseny další příspěvky zabývající se vybranými problémy práva kolektivního vyjednávání. Odpoledne pak bylo věnováno diskuzi v rámci dvou organizovaných kulatých stolů, jejichž předmětem byly **veřejné a soukromé služby zaměstnanosti jako zprostředkovatelé pronajímání pracovníků a skupiny lidí ohrožené sociálním vyloučením a vyloučením z trhu práce**. Živou diskuzi vyvolal svým vystoupením zejména profesor Manfred Weiss z Goethovi university v Německu, který vyslovil názor, že běžnou formou pracovní právního vztahu musí i v budoucnu zůstat pracovní poměr na dobu neurčitou uzavřený přímo mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, v němž je vykonávána práce na stanovenou pracovní dobu, neboť jen takovýto pracovní právní vztah je zárukou stability. Vyjádřil rovněž názor, že pracovní poměry na dobu určitou by měly být využívány jen v případech, kdy je pro jejich uzavření dán věcný důvod spočívající v povaze vykonávané práce, která má časově omezený charakter, a výkon zaměstnání v rámci agenturního zaměstnávání by měl být pro zaměstnance dočasný a okrajový.

Třetí den jednání kongresu byl věnován v současné době velmi aktuální problematice zaměstnanosti a boje proti nezaměstnanosti. Poslední sekce nazvaná **Sociální ochrana nezaměstnaných** byla zahájena vystoupením profesora Jozsefa Hajdu z University v Szegedu, který

ve svém příspěvku rozebíral zejména definování nezaměstnanosti a úlohu státu při zajišťování práva na zaměstnání. V této souvislosti zmínil rovněž problematiku práva na zprostředkování vhodného zaměstnání ve vztahu k dosaženému vzdělání, kvalifikaci, zkušenostem, dovednostem či délce praxe uchazeče o zaměstnání. Po přednesení hlavního příspěvku následovala prezentací účastníků pocházejících převážně ze zemí Jižní a Střední Ameriky, kteří projevíli zájem vystoupit se svými příspěvky v rámci této sekce. Tato vystoupení poskytla ostatním účastníkům možnost srovnání tvorby a realizace politiky zaměstnanosti a ochrany nezaměstnaných i v jiných než evropských státech. Plné znění všech přednesených příspěvků i příspěvků, které nemohly být kvůli omezenému času předneseny, bylo dáno účastníkům kongresu k dispozici na CD a je rovněž dostupné na webových stránkách Španělské asociace pro pracovní právo a sociální zabezpečení <http://www.aedtss.com>.

Po skončení jednání této sekce následoval slavnostní závěr kongresu. Předseda Španělské asociace pro pracovní právo a sociální zabezpečení profesor Fernando Valdés Dal-Ré vyslovil organizátorům kongresu, zejména Univerzitě v Seville, díky za zajištění zdárného a ničím nerušeného průběhu kongresu. Generálním tajemníkem Mezinárodní společnosti pro pracovní právo a sociální zabezpečení profesor Arturo Bronstein pak poděkoval všem shromážděným za účast na kongresu, za přednesení odborných příspěvků a za podněty do diskuze, jež proběhla v rámci kulatých stolů. Zároveň pozval všechny zúčastněné na následující setkání na Světovém kongresu pracovního práva a sociálního zabezpečení, které se uskuteční na podzim 2012 v Santiagu de Chile.

Po oficiálním ukončení kongresu měli jeho účastníci ještě možnost načerpat nové zkušenosti na dvou workshopech. První z nich vedli profesor Jean-Yves Frouin, který působí na Kasačním soudu Francie, a profesor Franz Marhold z University v Graz a byl zaměřen na **úlohu soudnictví tváří v tvář probíhajícím změnám pracovního práva**. Druhý workshop, který by věnován **přerušení a suspenzi pracovního poměru**, vedli profesor Ronnie Eklund z University ve Stockholmu a profesor Carlo Cester z University v Padově. V rámci druhého z uvedených workshopů byl diskutován rozdíl mezi přerušením a suspenzí pracovního poměru a práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele v případě, že některá z těchto událostí nastane, zejména možnost suspenze pracovního poměru z ekonomických důvodů na straně zaměstnavatele a právo zaměstnance na mzdu nebo na náhradu mzdy.